

Staden som mikrokosmos

Ett kommunikationsprojekt mellan ungdomar i Decin och Haninge

Decin är en liten stad med ungefär lika många invånare som Haninge. Staden ligger lite vid sidan av och arbetslösheten är stor i området. Det är vanlig stad – men det är en stad som är som en historiebok. Här vandrade svenskarna in under trettioåriga kriget, här transporterades judar under andra världskriget, här slängdes tyskar ut efter andra världskriget och här fick rektorn på gymnasieskolan lämna sin tjänst 1989...

Vårt mål är att ha olika delprojekt under det gemensamma paraplyet Decin. Valfriheten för eleverna ska vara stor och eleverna kan välja projekt och problemställningar efter intresse och program mål.

Projekttid: Att i kursen Projektarbete 100 p samarbeta med en gymnasieskola i Tjeckien. Elever samarbetar kring olika naturvetenskapliga, samhällsrelaterade och kulturella frågor med staden Decin som utgångspunkt. Genom att studera det lilla, kan vi förstå större sammanhang. Elever från olika program samarbetar kring problemställningar och redovisar sina resultat efter program mål och intresse. Genom att elever från olika program samverkar, ser vi fram emot redovisningar där vi kan få olika perspektiv på en fråga allt efter program mål.

Fas 1 – information till tjeckerna

Projektet inleds med att de tjeckiska eleverna besöker Haninge och bor hemma hos de svenska eleverna. De svenska eleverna har dessförinnan fått en introducerande historisk kurs på svenska och engelska och en grundläggande kurs i kommunikation och presentationsteknik.

De tjeckiska eleverna är mycket vetgiriga och de svenska eleverna ska förbereda ett infomaterial på engelska om olika företeelser. Vad kan vara värt att visa för de tjeckiska eleverna och hur? Här använder vi naturligtvis engelska som arbetsspråk.

I vårt förra utbyte, som genomfördes med journalistelever på samhällsprogrammet, framställde vi informationsmaterial om förurning, sophantering och den svenska miljölagstiftningen. Dessutom gjorde vi ett material om skolan i Sverige. Vi ordnade studiebesök i Tyresta, vi bodde ute på Gården och vi besökte Skansen och Vasamuseet.

De tjeckiska ungdomarna i sin tur hade förberett scener om historiska möten mellan tjecker och svenskar. Här fick vi möta Nobel, Smetana, Comenius och inte minst Gustav II Adolf...

Fas 2 – forskning i Tjeckien

Nu åker de svenska eleverna iväg, bor hemma hos sina tjeckiska kamrater och nu bestämmer de vilka problemställningar de vill fördjupa sig i. Väl hemma i Sverige vidtar en forsknings- och produktionsperiod där de gemensamt planerar en redovisning, som kan innebära allt från film till webbsidor. De tjeckiska eleverna och lärarna fungerar som vår externa resurs i arbetet och vi kommunicerar via nätet.

Inom följande områden arbetade en grupp elever från SP 3 Elevernas arbete innebar att formulera frågor, avgränsa, forska och slutligen redovisa:

- Precis bredvid Decin ligger Theresienstadt – vad hände där under kriget, under kommunismen och vad händer där idag? Varför används området idag som en samlingsplats för nynazister?
- Det finns många romer i Decin – en elev beskrev deras situation idag och gav historiska perspektiv. Hur ser deras skolgång ut? Varför finns det inga romer på gymnasiet? Hur påverkar romernas situation Tjeckiens inträde i EU?
- Det finns en omfattande prostitution i Decin och flickor exporteras bl.a till Sverige. En grupp elever jämförde synen på prostitution i Sverige och Tjeckien.
- Hur lever ungdomarna i Decin? Vad är likt och vad är olik i jämförelse med ungdomars liv i Hanninge?
- Historien bakom Karlsbron i Prag. Vad gjorde svenskarna där på 1600-talet?
- Kända platser i Prag – hur har de fått sin berömmelse och varför?
- kända tjeckiska författare. Vilken betydelse har de haft på världslitteraturen och vad säger de om det tjeckiska samhället?

Andra möjliga projekt:

- Staden ligger i det gamla Sudet – vad innebär det? Vad har hänt?
- Elbe flyter genom stan. Varför är det inte särskilt lämpligt att bada där?
- Hur sker sophantering och hur renas vattnet i Decin?
- Vad har hänt i staden sedan 1989? Decin ligger på gränsen till det gamla Östtyskland - hur har gränsen förändrats. Finns det nya problem etc. Det finns massor att undersöka!
- Tankar och funderingar inför inträdet i EU
- Det finns unika sandstensformationer strax utanför Decin och området är ett naturreservat. Intresserade elever skulle kunna fördjupa sig inom detta område. Vi träffade experter på området i vårt senaste utbyte..
- Undersökning av det tjeckiska skolsystemet. På vilket sätt skiljer det sig från det svenska?
- Besök på svenska företag i området. varför har många utländska företag etablerat sig i området?

Goda kontakter sedan 1994. En viktig tanke bakom samarbetet med Tjeckien har varit ömsesidighet – de tjeckiska eleverna ska informera våra elever och vi ska i vår tur informera om Sverige och svenska förhållanden.

Vi har sedan länge utmärkta förbindelser med gymnasieskolan i Decin. Vi har samarbetat sedan 1994 och sammanlagt har ett hundratal svenska och tjeckiska elever besökt varandra. Eftersom eleverna bor hos varandra blir kostnaderna inte särskilt höga. Det som kostar är kringkostnaderna för tjeckerna i Sverige. Men vi är övertygade om att projekt av detta slag har stora möjligheter att få ekonomiska bidrag av olika slag och vi har redan fått pengar för att utveckla samarbetet. Vi vet av erfarenhet att resan till Decin betyder mycket för samtliga deltagare på **olika** plan. Resan öppnar en helt ny värld och kan faktiskt förändra attityder och skapa förståelse. I den europeiska gemenskapen kommer det att behövas människor, som just har erfarenhet av att kunna arbeta och kommunicera över nationsgränserna.

Haninge i april 2002

Anders Bäckman, Magnus Forsting och Eva Ingelstedt